

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/202

KARAR NO : 1982/173

ÖZET: Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 sayılı Kararının 4. maddesi kapsamına giren, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan ve 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13/b maddesinde öngörülen bağlantı koşulunu içeren suçlara ait davanın, Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Cemal Aydın ve arkadaşları

O L A Y : 20.3.1976 günü zabitanın yaptığı kimlik kontrolü sırasında sanıklardan Hüseyin Coşkun'un kaldığı odada "Yurtsever Halkımıza" ve "Halkımıza" başlıklı ibareler taşıyan ve içinde komünizm propagandası teşkil edecek yazı ve ibareler bulunan beyannamelerin ele geçirildiği, sanığın savunmasında bu beyannameleri bir gün sonra Mardin'de yapılacak "Hayat Pahalılığı, işsizliği ve faşizmi protesto mitingi"ne katılmak üzere Mardin'e gelecek olan şahıslara dağıtmak maksadıyla yanında bulundurduğunu beyan ettiğisi, sanık Ali Ertün'ün 21.3.1976 günü Mardin'de yapılan miting sırasında elinde Barzaniye ait flâma renklerini içeren ve bu renklerden yapılmış kaşkolü salladığı, diğer tüm sanıkların miting günü, bir kısım sanıklarında miting tertip ederek Anayasa'nın tanıdığı kamu haklarını ırk düşüncesiyle kısmen veya tamamen kaldırmayı amaçlayan veya milli duyguları yoketmek ve zayıflatmak için propaganda teşkil eden ve dosyada yazılı metin halinde bulunan konuşmaları yapmak suretiyle müsnet suçlarını işledikleri Mardin C. Savcılığı'nca ileri sürülerek,

a- Sanık Hüseyin Coşkun'un eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 142/1., 61.,

b- Diğer sanıklar Cemal Aydın, Abdülvahap Fındıkcı, Mehmet Akgül, Mehmet Ateşen, Remzi Taylan, Cumar Budak, Ali Ertün, Mehmet Ali Alp, Hüseyin Dozen, Feyhımız Kaplan, Şakir İpekyüz, Şadi Gürbüz ve Fuat Önen'in eylemlerine uyan Türk Ceza Yasası'nın 142/3. maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

Mardin 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 28.5.1979 gününde, 1976/100 esas, 1979/65 karar sayı ile; sanıklara atılı suçların temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik ve sıkıyönetim ilânının gerektiren eylemlerden olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi, 17.11.1980 gününde, 1980/66-290 sayı ile; sanıklara atılı suçların sıkıyönetim ilânından önceki üç ayın içinde işlenmediği ve görülmekte olan davalarla irtibatının bulunmadığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özdural, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Y.İsmet Ayer, Haluk Yardımcı ve Cezmi Elgin'in katılmaları ile yaptığı 19.4.1982 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, Okun-
duktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile As-
kerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Güven Sökmen'in Askerî Yargı yerinin
görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Suç, tüm yurdu kapsamına alarak 12.9.1980 günü ilân edilen sıkıyönetimden üç aydan
çok önce, 20-21.3.1976 da Mardin'de işlenmiştir.

Sanıkların 21 Mart Nevruz Bayramı günü Mardin'de hayat pahalılığı ve işsizliği pro-
testo konulu bir miting yapmak amacıyla il katından izin aldıkları, bu toplantıya civar
il ve ilçelerden pekçok kişinin ve halk kültür derneklerinin temsilcilerinin katıldığı,
kürtçe konuşmalar yapıldığı, "Kürdara Azadi", "Helmişti Kürdistan-Kalkınan yeni kalkınan
toparlanan Kürdistan", "Kahrolsun sömürgecilik", "Yaşasın Kürdistan", gibi Kürtçe ve Türk-
çe sloganlar atıldığı, çözümlenen teyp bantlarının tümünün içeriği gözönüne alındığında,
toplantının Kürt Dernekleri tarafından düzenlenen bir miting görünümü taşıdığı, Mardin
Devrimci Kültür Derneği, Kızıltepe Devrimci Kültür ve Sosyal Dayanışma Derneği, Gaziantep
DDK ve DDKD gibi dernek temsilcilerinin katıldığı, nitekim sanıklardan Fuat Önen'in İzmir
DDKD derneği başkanı olduğu, sanıklardan Hüseyin Coşkun'un kaldığı odada mitingde dağıtılma
üzere tomar halinde yakalanan bildirilerde Gaziantep DDKD rumuzunun bulunduğu, dosyada bul-
nan sanık, tanık anlatımları ve diğer belgelerle belirlenmektedir.

Sanıklara atılı suçun amacı; cumhuriyeti, vatan ve milletin bütünlüğünü, bölünmez-
liğini, bağımsızlığını, ve milli güvenliği tehlikeye düşüren, temel hak ve özgürlükleri or-
tadan kaldırmaya zemin hazırlayan olayların fikri ve eylemsel yapısını önceden oluşturmak
olduğundan, bu suçların Milli Güvenlik Konseyi'nin 7sayılı Kararı'nın 4. maddesi kapsamın
girdiği, bu yönüyle sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu açıktır.

Ancak suçun, 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13/a maddesinde öngörülen süre dışında
işlenmesine karşın, sanıklardan Fuat Önen'in İzmir DDKD (Devrimci Demokratik Kültür Der-
neği) başkanı olması, anılan örgüt davalarına ise sıkıyönetim askeri mahkemelerince elkonul-
ması karşısında, davanın 1402 sayılı Yasa'nın 13/b maddesindeki ortak ve genel amaç bağ-
lantısının ve bunun organik örgütsel yönünün ortaya çıkması nedeniyle, Askerî Yargı yerin-
de görülmesi gerekir.

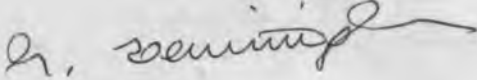
Diğer sanıkların ise CMUK.nun 3. ve 353. sayılı Yasa'nın 18. maddeleri uyarınca ay-
nı yargı yerinde yargılanmaları zorunludur.

Bu nedenlerle, Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Askerî Yargı'nın görevli bulunduğu, Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nin 17.11.1980 günlü, 1980/66-290 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 19.4.1982 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

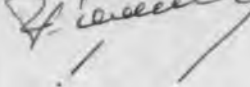
Başkan

Kenan Terzioğlu



Üye

Fethi Özduration



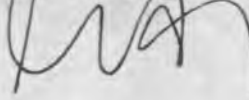
Üye

İsmail Oğuz



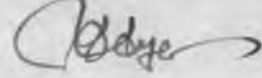
Üye

Nevzat Doğan



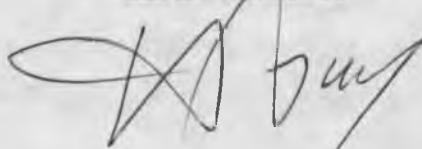
Üye

Y.İsmet Ayer



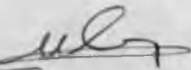
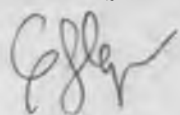
Üye

Haluk Yardımcı



Üye

Cezmi Elgin


30.4.1982

t/ç